

S t a n o v i s k o

hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu Obce Huncovce

na roky 2018 - 2020

V súlade s § 18f, ods. 1, písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení § 9, ods.1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, predkladám týmto, Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach, stanovisko k **návrhu** viacročného rozpočtu obce vrátane programového rozpočtu Obce Huncovce, na roky 2018 – 2020.

Viacročný rozpočet tvorí rozpočet na príslušný rozpočtový rok, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku a rozpočet na ďalší nasledujúci rok po roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku.

Cieľom programového rozpočtovania v územnej samospráve je prehľadný rozhodovací proces, presné definovanie účelu vynakladania verejných zdrojov a očakávaných výsledkov, ako aj definovanie zodpovednosti správcov verejných prostriedkov za ich rozdelenie, pri posúdení efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných zdrojov.

Programový rozpočet je zostavený v programovej štruktúre, výdavky rozpočtu sú zaradené do 13 programov a v rámci programov do 59 podprogramov. Prvky ani projekty programového rozpočtu nie sú v programovej štruktúre navrhnuté. Štruktúra programového rozpočtu na úrovni programov a podprogramov však dostatočne pokrýva všetky činnosti obce.

Príslušné programy a podprogramy obsahujú zámery, ciele a merateľné ukazovatele. Účely vynakladania verejných zdrojov aj merateľné ukazovatele sú navrhnuté vhodne. Programové členenie je doplnené existujúcou platnou rozpočtovou klasifikáciou a o bližšie vysvetlenie charakteru výdavkov jednotlivých programov, resp. podprogramov.

Rozpočtový proces územnej samosprávy je regulovaný ustanoveniami ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, všetko v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu zabezpečuje, v rámci ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, rovnorodé triedenie príjmov a výdavkov, vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií s finančnými aktívami. Rozpočtová klasifikácia, v zmysle § 4 ods. 4 zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola dodržaná.

Príjmy obce sú spracované podľa ekonomickej klasifikácie, do rozpočtu určeného na schvaľovanie obecným zastupiteľstvom boli pripravené v rozdelení na bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie, s členením až do úrovne položiek, resp.

podpoložiek ekonomickej klasifikácie a taktiež vlastné príjmy rozpočtových organizácií rozdelené na materskú školu a základnú školu so zapracovaním do celkových príjmov obce vrátane rozpočtových organizácií. V rozpočte je navrhnutá príjmová finančná operácia – použitie nevyčerpanej dotácie na prístavbu učebňového bloku ZŠ Huncovce. Príjmové finančné operácie nevstupujú do prebytku rozpočtu obce.

Bežné výdavky, kapitálové výdavky a výdavky z finančných operácií sú v rámci sumárneho prehľadu programového rozpočtu rozlíšené podľa príslušného programu a podprogramu. Výdavky boli spracované na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Výdavky rozpočtových organizácií budú po schválení rozpočtu následne rozpísané v samostatných rozpočtoch rozpočtových organizácií. V rozpočte nie sú uvažované žiadne výdavkové finančné operácie. Výdavkové finančné operácie nevstupujú do schodku rozpočtu obce.

Okrem rozpočtu na roky 2018-2020 obsahuje návrh rozpočtu aj skutočné čerpanie za roky 2015 a 2016, rozpočet roku 2017 a očakávanú skutočnosť roku 2017. Návrh rozpočtu tak plne spĺňa formálne náležitosti uvedené v čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Základom pre spracovanie rozpočtu ako takého bolo zadefinovanie východísk a možností rozpočtu – príjmov na príslušný rozpočtový rok, ako aj východísk na nasledujúce dva po sebe idúce roky. Rozpočet bol v príjmovej časti pripravený na základe dostupných informácií o predpokladanom výnose dane z príjmu územnej samosprávy. V oblasti výdavkov (hlavne kapitálových) vychádza návrh rozpočtu z návrhu akčného plánu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na rok 2018. Okrem toho boli do návrhu rozpočtu zapracované výdavky na základné, pravidelne sa opakujúce činnosti obce.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu bol spracovaný na základe ustanovení zákonov o rozpočtových pravidlách.

Základné makroekonomické ukazovatele ekonomiky v čase tvorby návrhu rozpočtu predpokladajú možnosť veľmi dobrého hospodárskeho rastu slovenskej ekonomiky a tým tvorby nových pracovných miest a rastu nominálnych miezd s nízkymi potenciálnymi rizikami možného nepriaznivého dopadu na územnú samosprávu. Výber dane z príjmu fyzických osôb sa už niekoľko rokov vyvíja mimoriadne priaznivo. Pre obec Huncovce je tento nárast zosilnený nárastom počtu obyvateľov obce Huncovce.

Návrh rozpočtu obce bol zostavený na základe vládneho návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2018 – 2020 určujúcich rast hospodárstva, zohľadňujúcich vývoj zamestnanosti, rast nominálnych miezd a rast inflácie. Plánované legislatívne zmeny, ktoré vstúpia do platnosti 1.1. 2017 obec Huncovce takmer vôbec neovplyvnia, nakoľko riešia len zrušenie financovania školských jedální v školách, v ktorých ani nie sú zriadené. Tým sa po niekoľkých rokoch vyriešila anomália, že na školskú jedáleň získavali finančné prostriedky aj školy, ktoré nemali zriadenú školskú jedáleň. Na druhej strane však tieto školy zabezpečujú tzv. suchú stravu, na prevádzkové náklady zabezpečenia takejto stravy im budú chýbať finančné prostriedky. Keďže niektoré z predpokladov môžu obsahovať mierne riziká, predpoklad Ministerstva financií je mierne znížený tak, aby tieto riziká čiastočne vykryl.

Financovanie školských zariadení v rámci originálnych kompetencií je navrhnuté tak, aby všetky finančné prostriedky určené v podiele dane z príjmu fyzických osôb pre oblasť

školy boli použité pre oblasť školstva. Po dlhých rokoch už nie je v rozpočte veľkým problémom financovanie materskej školy. Dlhodobý problém s financovaním materskej školy pomohol vyriešiť dlhodobý priaznivý vývoj podielu na dani z príjmov fyzických osôb, hlavným dôvodom zlepšenia financovania materskej školy je však zvýšenie kapacity materskej školy, vďaka ktorej sú zamestnanci materskej školy efektívnejšie využití. Prostredníctvom podielu na dani z príjmov fyzických osôb plánuje obec získať pre materskú školu sumu 178 054 eur na bežné výdavky a 9 783 eur na kapitálové výdavky. Ak pripočítame vlastné príjmy vo výške 18 830 eur a štátne účelové dotácie (spolu 4 800 eur), na prefinancovanie bežných výdavkov (208 300 eur) nám chýba suma len 6 616 eur (pre porovnanie – v rozpočte pre rok 2017 to bolo 33 299 eur). Keďže kapitálové výdavky nie sú v materskej škole plánované, na materskú školu už nemusí obec „doplácať“. Problém nie je pri financovaní školského klubu detí, počet detí v školskom klube detí sa vrátil na 26 detí, teda na úroveň roka 2016. Pokus o zvýšenie počtu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v roku 2017 nebol úspešný z dôvodu, že rodičia týchto detí neboli ochotní platiť sumu 0,50 eur mesačne. Bude však potrebné zamyslieť sa nad budúcnosťou školskej jedálne. Výhodou školskej jedálne je fakt, že v podiele na dani z príjmov fyzických osôb je financovaná podľa potenciálnych stravníkov, nie podľa skutočných. Napriek tomu by sme nemali prehliadať fakt, že pri predpoklade, že časť výdavkov približne vo výške 25% ide na zabezpečenie suchej stravy a časť výdavkov vo výške 75% na zabezpečenie teplej stravy pre deti, plánovaná dotácia na jedno teplé jedlo pre dieťa podľa počtu teplých jedál vydaných deťom v roku 2015 (7 780 eur) je vo výške 4,82 eura a podľa roku 2016 (7 102 eur) táto suma stúpila dokonca na 5,28 eur. Táto suma vysoko presahuje náklady v komerčných reštauráciách, ktoré sa nachádzajú v obci, okrem toho má stúpajúcu tendenciu. Pre centrum voľného času sú vyčlenené finančné prostriedky na 348 detí. Keďže finančné prostriedky na záujmovú činnosť detí získa obec na všetky deti vo veku od 5 do 15 rokov, ktoré sú občanmi obce (na základe údajov Štatistického úradu SR), vzniká nám tak rezerva, ktorú môžeme kumulovať na väčšiu investíciu v oblasti školstva (respektíve si ňou „splatiť“ investíciu do materskej školy), prípadne môžeme rezervu použiť na iné formy práce s deťmi (napríklad športové kluby, ktoré pracujú s deťmi, čiastočne aj DHZ). Financovanie Súkromného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a Súkromného centra špeciálneho pedagogického poradenstva je plánované podľa zákonných pravidiel. Celkovo je v oblasti originálnych kompetencií školstva pozitívne to, že obec nemusí na školstvo doplňať z iných zdrojov, ba naopak, generuje rezervu na „splácanie investície do materskej školy v rokoch 2015 - 2016.

Pri financovaní základnej školy v rámci preneseného výkonu štátnej správy (zabezpečenie vzdelávacieho procesu) je v rozpočte zahrnuté aj využitie vlastných príjmov základnej školy. Od roku 2018 je plánovaný vysoký nárast vlastných príjmov základnej školy aj materskej školy. Tento nárast je spôsobený legislatívnou úpravou – od roku 2018 sú do rozpočtu zahrňané aj príjmy a výdavky na potraviny v školských jedálňach (do roku 2017 boli sledované na samostatnom účte - tzv. potravinovom, ktorý bol účtovaný bez rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet nepredpokladá výraznejšie výkyvy v počtoch žiakov, resp. detí v rokoch 2018 až 2020.

B e ž n ý rozpočet obce pre rok 2018 je v predloženom návrhu koncipovaný ako prebytkový. Nasledujúce dva rozpočtové roky sú taktiež uvažované ako prebytkové.

K a p i t á l o v ý rozpočet, v súlade s možnosťami príjmov a potrebami realizácií, sa predpokladá v roku 2018 ako schodkový, so zapojením prebytku bežného rozpočtu

a príjmových finančných operácií. Rozpočtové roky 2019 a 2020 sú taktiež plánované ako schodkové, s uvažovaným krytím prebytkom bežného rozpočtu.

Pre rok 2018 je navrhnutá príjmová finančná operácia – použitie nevyčerpanej dotácie na prístavbu učebňového bloku ZŠ Huncovce vo výške 300 000 eur. V rokoch 2019-2020 rozpočet neuvažuje so zapojením žiadnych finančných operácií.

Finančné prostriedky určené fiškálnou decentralizáciou a ďalšie uvažované daňové a nedaňové príjmy a finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu budú používané na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu samosprávy podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj na úhradu ďalších nutných potrieb obce vo výdavkovej oblasti.

Rozborom jednotlivých rozpočtovaných položiek v príjmovej oblasti rozpočtu je možné skonštatovať, že celkové rozpočtované príjmy v roku 2018, ale aj v rokoch 2019-2020 sú stabilizované. Potenciálne kapitálové príjmy vo forme dotácií na investície neboli rozpočtované. Rozpočtované boli iba výdavky vo výške predpokladaného spolufinancovania. V prípade úspešnosti podaných žiadostí budú navrhnuté úpravy rozpočtu o príjmy z dotácií a súvisiace výdavky.

Podiel očakávaných vlastných (daňových aj nedaňových) bežných príjmov voči celkovým bežným príjmom roka 2018 je plánovaný na 57,61%, v rokoch 2019 a 2020 sa predpokladá mierne vyšší podiel – 59,22% v roku 2019, 61,16% v roku 2020. Rozsah plánovaných vlastných kapitálových príjmov je v roku 2018 plánovaný len na 0,05% z celkových príjmov, kapitálové dotácie nie sú plánované žiadne. To isté platí aj pre roky 2019 a 2020.

Príjmy z daní z nehnuteľnosti a z miestnych poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sú plánované mierne nad úrovňou očakávanej skutočnosti roka 2017, tento príjem môžeme označiť za stabilný.

Podiel nedaňových príjmov v rokoch 2018 - 2020 je taktiež stabilizovaný a pri pravidelných príjmoch sa výrazne neodlišuje od roka 2017. Nedaňové príjmy sú plánované realisticky na základy očakávaných príjmov roka 2017 bez zapracovania jednorazových príjmov.

V predložennom návrhu rozpočtu sú cudzie bežné príjmy (dotačné zdroje) plánované pre rok 2018 v objeme 996 620 eur, čo voči očakávanej skutočnosti roka 2017 predstavuje ich nárast o 3,79 %. Nárast bude spôsobený hlavne projektom obecných hliadok, ale aj vyšším normatívnym financovaním základnej školy. V nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch 2019 a 2020 je rozpočtovaná mierne nižšia suma dotácií z dôvodu zatiaľ nejasného financovania niektorých projektov - hlavne projektov určených na podporu zamestnanosti. Väčšina dotácií (84,35%) je určená pre základnú a materskú školu. Osobitné dotácie na neštátne školské zariadenia Súkromné centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v návrhu rozpočtu nie sú, úhrada činnosti týchto zariadení je zabezpečená v súlade so zákonnými predpismi, z podielu z výnosu dane z príjmu fyzických osôb.

Programový rozpočet, v rámci svojich možností, pokrýva nevyhnutné bežné výdavky na zabezpečenie činnosti miestnej samosprávy vo všetkých jej oblastiach, najmä na výkon

samosprávnych pôsobností obce, výdavky na činnosti súvisiace s riadnym hospodárením s majetkom obce - na správu, údržbu, udržiavanie a rozvoj majetku obce, na zabezpečenie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, cintorína, kultúrnych, športových a iných akcií,... Takmer všetky potreby boli rozpočtované v nevyhnutnej miere.

Z celkových výdavkov je v roku 2018 určených na zabezpečenie originálnych a prenesených kompetencií obce za oblasť školstva 65,89%, v roku 2019 61,64% a v roku 2020 62,00%. Z týchto údajov je evidentné, že výdavky na školstvo dlhodobo tvoria výraznú časť obecného rozpočtu.

V rozpočte sú plánované účelové dotácie pre športové kluby vo výške 4 500 eur a pre dobrovoľný hasičský zbor vo výške 4 130 eur, plánované sú však aj finančné prostriedky pre zabezpečenie kultúrnych a športových podujatí (kultúrne podujatia 12 000 eur, športové podujatia 9 300 eur vrátane zemných prác na úprave terénu na hrádzi rieky Poprad za futbalovým ihriskom vo výške 3 000 eur). V rokoch 2019 a 2020 sú plánované tieto výdavky na podobnej úrovni (bez sumy 3 000 eur na úpravu terénu). Z dotácií je plánovaná ešte dotácia na záchranu kultúrneho dedičstva (oltár v r.k. kostole) vo výške 2 000 eur a na zabezpečenie opatrovateľskej služby v obci vo výške 7 200 eur. Oblasť poskytovania dotácií, v zmysle § 7 ods. 4 a 6 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších právnych predpisov rieši aj všeobecne záväzné nariadenie Obce Huncovce č. 3/2011. **Upozorňujem**, že použitie dotovaných finančných prostriedkov je možné len na základe jednoznačného písomného vymedzenia účelu poskytnutia dotácie. Na ich poskytnutie obec nemôže použiť finančné prostriedky získané návratnými zdrojmi financovania alebo iným spôsobom, ktorým by sa zvýšil celkový dlh obce. Dotácie sa poskytujú na základe žiadosti a dokladov preukazujúcich splnenie podmienok na poskytnutie dotácie, ustanovených daným zákonom alebo osobitným predpisom.

V rozpočtovom roku 2018 ani v ďalších rokoch (2019-2020) zatiaľ nie je plánované prijatie žiadneho úveru. Obec nebude k 1.1. 2018 evidovať žiadnu úverovú záťažnosť ani ručiteľské záväzky.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti **konštatujem** súlad úverovej záťažnosti obce s platnými zákonmi o rozpočtových pravidlách, neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou k 1.1.2018 a neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou v plánovanom rozpočtovom období rokov 2018 – 2020.

Keďže obec zatiaľ neeviduje žiadnu úverovú záťažnosť, neplánuje zatiaľ ani žiadne splátky investičných úverov v celom plánovanom období rokov 2018-2020.

Aj v tomto prípade, suma ročných splátok návratných zdrojov financovania **je plne v súlade** s pravidlami používania návratných zdrojov financovania a platných zákonov o rozpočtových pravidlách.

Na základe priebežne posudzovanej a hodnotenej celkovej výšky skutočných záväzkov vznikajúcich počas roka 2017 **konštatujem**, že ich vývoj nezakladá vznik skutočnosti pre zavedenie ozdravného režimu a nútenej správy v hodnotených rozpočtovaných rokoch (§ 19 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov).

Návrh viacročného rozpočtu Obce Huncovce na roky 2018 - 2020, v súlade s ustanoveniami § 9, ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, bol zverejnený obvyklým spôsobom, aby sa mohli k nemu občania obce vyjadriť.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti **odporúčam**

Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach
predložený návrh rozpočtu Obce Huncovce vrátane programového rozpočtu na rok 2018 schváliť a návrh rozpočtu na roky 2019 – 2020 zobrať na vedomie.

Ing. Miroslav Karpiš
hlavný kontrolór obce

Huncovce 11.12. 2017